

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148, Dep.
0033 OSLO

Att: Bente Anfinnsen

Deres ref.:
06/01219-4

Vår ref.:
Ingunn Biørnstad/Trond Simensen

Dato:
31.08.2007

FORSLAG TIL VEILEDER FOR UTARBEIDELSE AV REGIONALE PLANER FOR VINDKRAFT

HØRINGSUTTALELSE

Vi viser til høringsbrev og høringsutkast til "Veileder for utarbeidelse av regionale planer for vindkraft". SWECO Grøner, representert ved avdeling for miljørådgivning gir med dette våre kommentarer til utkastet. Vi uttaler oss til denne saken på bakgrunn av vår erfaring med konsekvensutredning av en rekke foreslåtte vindkraftverk i Norge.

Generelt om retningslinjene

I vårt arbeid med planlegging og konsekvensutredninger av ulike vindkraftanlegg har vi ofte savnet et nasjonale og regionale retningslinjer og planer som referanseramme for å vurdere det enkelte prosjektets muligheter og utfordringer og dermed konfliktgrad. Vi mener derfor det er fornuftig å gi klarere offentlige retningslinjer og planer for hvilke områder som er aktuelle og hvilke som er uaktuelle for utvikling av vindkraft. Både utbyggere, offentlig forvaltning, miljø- og samfunnsinteresser vil tjene på større forutsigbarhet og tydeligere uttalte prioriteringer for framtidig vindkraftutbygging.

Vi mener derfor det er positivt at det nå skal utarbeides overordnede planer for vindkraftutbygging. Vi tror regioner som består av ett eller flere fylker er egnede planleggingsenheter for dette formålet, siden det kreves betydelig lokalkunnskap for å utføre arbeidet. Vi mener det er fornuftig at arbeidet fokuseres på å kartlegge områders konfliktpotensial og ikke konsentrerer seg om enkeltprosjekter.

Metodikk for konfliktvurderinger

Metodisk virker utkastet til veileder lite gjennomarbeidet, og vi øyner betydelige metodiske og ressursmessige utfordringer for den som skal utføre arbeidet med konfliktvurderinger. Vi vil advare mot å gi råd om metoder for

SWECO GRØNER
Postboks 400
1327 LYSAKER
Telefon: 67 12 80 00
Telefaks: 67 12 58 40
e-post: Post@sweco.no

Kjell Huseby
Telefon direkte: 67128078
Telefaks direkte: 67128030

SWECO Grøner AS
Org. nr.: NO-967 032 271 MVA
Et selskap i SWECO konsernet
www.sweco.no
e-post: post@sweco.no

informasjonsinnhenting som er så ressurskrevende at de neppe lar seg gjennomføre innenfor realistiske økonomiske og tidsmessige rammer. Det presiseres at arbeidet skal bygge på kjent kunnskap, men for mange fagtema finnes ikke slik kunnskap på et sammenlignbart nivå for så store regioner som vil være aktuelle for disse planene. Nye kartlegginger vil derfor være nødvendige for å gi verdivurdering og konfliktvurdering innenfor de ulike fagområdene dersom metodikken skal følges. Videre er kriteriene for "stor", "liten" og "middels" verdi inkonsistent for de ulike fagene, jfr. kommentar nedenfor. Sårbarhetsvurderinger i forhold til vindkraft mangler for flere viktige tema. Veilederen velger også å unngå vanskelige problemstillinger hvor det nettopp er et sårt behov for rådgivning og klarere kriterier. Vi mener det er behov for en betydelig spissing av kriteriene for verdisetting og metodikken for konfliktvurderinger hvis veilederen skal kunne legges til grunn for planarbeidet i regionene.

Det må komme bedre fram at verdi ikke er det samme som sårbarhet eller konfliktnivå. Det er til dels rotet med disse begrepene. Utvalget av verdier som kartlegges og gradering av konfliktnivå må vurderes etter hvordan vindkraftutbygging påvirker de ulike verdiene. For eksempel vil ofte både rødlistede plantearter og rødlistede rovfuglarter ha stor verdi, men det er vesensforskjell på hvordan de to artsgruppene påvirkes av vindkraftutbygging. Mens vindkraftutbygging i mange tilfeller er i direkte konflikt med viktige områder for rovfugl, kan det konflikt med rødlistede karplanter unngås med enkle plantilpasninger. Den manglende overgangen fra verdi til konfliktnivå må på plass for alle tema.

I det følgende har vi oppsummert våre kommentarer til ulike deler av dokumentet punktvis.

Konsistens i oppbygging og kriterier

Kriteriene for bruk av kategoriene "liten", "middels" og "stor" verdi er ikke konsistent for de ulike fagtemaene. For enkelte fagområder (INON, reindrift) er "liten verdi" satt lik ingen verdi, mens for andre tema (for eksempel naturmiljø) innebærer "liten verdi" en registrert verdi. Her bør det være sammenlignbart.

Beskrivelsen av de ulike temaene bygd opp etter ulik lest. Under tema reindrift er det for eksempel en innledende tekst som drøfter vindkraftens påvirkning på reindrift på et generelt grunnlag. En slik drøfting mangler for andre deltema. Omfang og avgrensning av beskrivelsen for de ulike fagtemaene bør være sammenlignbar.

Planprosess

Pkt. 1.0 – innledning. Når det gjelder de to fasene i arbeidet med de regionale planene er det litt uklart hva som skjer i første fase og hva som skjer i andre fase. Dette kan skrives tydeligere, og gjerne illustreres med en enkel skisse.

Konklusjon

Det bør vurderes om de regionale planene kun skal nøye seg med å utpeke "nei-områder", dvs. områder hvor etablering av vindkraft ikke er ønskelig. Ja-områder og kanskje-områder må uansett konsekvensvurderes på prosjektnivå, og dette nivået er trolig bedre egnet til å trekke opp denne grenseoppgangen.

Friluftsliv

For fagtema friluftsliv vil vi advare mot å anbefale bruk av DN-håndbok 25 da denne legger opp til et detaljeringsnivå for informasjonsinnhenting og verdsetting av friluftsområder som ikke er tilpasset det regionale plannivået.

Områder omfattet av ulike typer vern

For kapittel 3.1 om verneområder bør det presiseres at temaet gjelder direkte konflikt. Dette gjelder særlig for vernetema kulturminner). Når det gjelder vernede vassdrag bør veilederen si noe mer konkret om kriterier for konfliktpotensial i forhold til vindkraft.

Landskap

Kapittel 3.2 omhandler landskap. Begrepet "landskapsrom" blir feilaktig brukt i denne sammenhengen da ordet egentlig refererer til et klart avgrenset "rom" i landskapet. Dette er normalt en svært liten geografisk enhet, og uegnet for dette plannivået. Det bør heller arbeides med å definere større *landskapsområder* med enhetlig karakter. Underregionnivået i NIJOS sitt nasjonale referansesystem for landskap kan være egnet for formålet, men det må gjøres operativt for konfliktvurdering av vindkraftutbygging. Dagens referansesystem er kun en *beskrivelse* av landskap uten vurdering om hvor det finnes landskapsverdier av nasjonal eller regional verdi. Skal referansesystemet kunne brukes til dette formålet må det gjøres verdi- og sårbarhetsvurderinger for alle underregioner. Dette er i seg selv en relativt omfattende oppgave. Vi mener derfor det vil være fornuftig at kartleggingsarbeidet konsentrerer seg om å lokalisere nettopp områder med nasjonale og regionale landskapsverdier. Landskapskonvensjonens vektlegging av verdier på lokalt nivå er viktig, men skaper forvirring på dette plannivået, og er ikke sammenlignbart med verdikriteriene for noen av de andre fagtemaene. Det er uklart for oss hva som menes med "landskapets synlighet" – forklar gjerne dette. Setningen om at privatpersoner er en viktig kilde i registreringsarbeidet må strykes. Det bør være et poeng at detaljeringsnivået på informasjonsinnhenting og kvaliteten på datagrunnlaget er sammenlignbar for hele planområdet. Informasjon fra enkeltpersoner i tilfeldig utvalgte delområder kan da ikke være en viktig kilde når det arbeides med så store regioner.

INON

Kapittel 3.3 omhandler INON-områder. "Liten verdi" representerer her i realiteten "ingen verdi" og er dermed ikke sammenlignbart med kriteriene i andre kategorier.

3.5

Kapittel 3.5. Her legges det vekt på begrepet *sårbarhet*. Dette er et sentralt punkt i enhver metodikk for konfliktvurdering og må tas inn i metodekapitlet for andre fagtema (landskap, biologisk mangfold/naturmiljø, m.m.).

Reiseliv

Kapittel 3.7. Her vil vi igjen råde til at planarbeidet konsentrerer seg om å peke ut regionale og nasjonale verdier, mens vurdering av *lokale verdier* overlates til konsekvensutredninger på prosjektnivå.

Oppsummering

Vi håper disse innspillene kan være til hjelp i det videre arbeidet med veilederen. Ta gjerne kontakt dersom noe skulle være uklart.

Vennlig hilsen
SWECO Grøner AS

A handwritten signature in black ink that reads "Trond Simensen". The signature is fluid and cursive, with a long horizontal stroke at the end.

Trond Simensen
Gruppeleder Plan og miljø
Avdeling for miljørådgivning